

Надкушений пиріжок

Всеволод Нестайко

Гришку Гонобобеля ви, звичайно, знаєте. Його всі знають. Його важко не знати. О!.. Чувсте?..

Ні!.. То не землетрус, не пожежа, не стихійне лихо...

То Гришка Гонобобель розважається на перерві.

А от Антошу Дудкіна ви, мабуть-таки, не знаєте. Його рідна мама не дуже знає. Такий він тихий, скромний і непомітний. Ніколи не висовується, не підскакує, руку догори не тягне, як деякі. Сидить собі, як мишка, за партою і мовчить. Хоча коли б його вчителька Глафіра Павлівна не спитала, він завжди відповість, як треба. Не те що Гришка Гонобобель.

Але все одно Гришка Гонобобель — це Гришка Гонобобель. Ви його знаєте. А Антоша Дудкін — це Антоша Дудкін. І ви його не знаєте. І, може, ні я, ні ви так би не взнали Антошу Дудкіна, якби... Якби не Вася Лоб і не надкушений пиріжок.

Вася Лоб — семикласник. Але його обходять навіть дев'ятикласники. Таким здоровущим створила Васю матінка-природа.

У той день на другому поверсі по лінії "бережливих" мала чергувати друга ланка четвертого "А". Ви, звичайно, знаєте, що таке її чергування. Справа надзвичайно серйозна. Треба стежити, щоб був порядок, щоб ніхто нічого не розкидав, не колупав стіни, не відкручував для розваги в умивальнику кранів, а тим більше не чвиркався водою, не вмикав без потреби електрику і так далі... Тут потрібні люди авторитетні, енергійні, а то й зубасті.

А в другій ланці, як на гріх, того дня були "перебої з кадрами". Наближалось Перше травня, і в усіх енергійних і авторитетних з другої ланки клопоту було вище голови — і стінгазета, і самодіяльність, і запрошення ветеранів, і всяке інше.

Одним словом, сталося так, що всі розбіглися і на чергування вийшли тільки Антоша Дудкін і Тая Таранюк, висока, худа, з довгою тонкою шийкою і у великих, наче з іншого обличчя, окулярах. Тая була така ж тихоня, як Дудкін. До того ще й страшенно сором'язлива. Кожні п'ять хвилин з будь-якої причини вона червоніла, причому так, що од випіків на щоках у неї виступали сльози.

Коли вони удвох вийшли на першій перерві з червоними пов'язками в коридор, Гришка Гонобобель аж покотився від реготу:

— Ой, тримайте мене! Ой, не можу!.. Ну й чергові!.. Парочка — Мартин та Одарочка!.. Ой, зараз лусну!

Тая спалахнула, як маків цвіт. А Антошка так насупив брови, що вони зійшлися в одну лінію.

Тим часом Гришка Гонобобель вже галасував на весь коридор.

— Ой! Це ж треба... Ну!.. Ой!.. — розгублено шепотіла на ходу Тая.

Антоша йшов мовчки. Тільки губи закусував.

І от у цю мить з сьомого класу вийшов назустріч їм Вася Лоб.

В руках він тримав пиріжок. Вкусив, скривився і швиргонув надкушений пиріжок на підлогу під батарею. Тая охнула, схопила себе рукою за рота і рвучко одвернулася. Антоша теж охнув і завмер.

Щойно червоний, як помідор, він раптом став білий, як сметана. І від цього пов'язка на його рукаві здалася ще червонішою. Якось механічно він опустив на неї очі і...

В першу мить ніхто навіть не зрозумів, що сталося.

Антоша так швидко нахилився й підняв пиріжок, що не всі це й помітили. Всі побачили тільки раптом, що він тиче надкушений пиріжок прямо Васі в обличчя й каже:

— Ану доїж!

Це була потрясаюча картина: маленький щуплявенький Антоша тикав здоровенному, удвічі за себе більшому Васі надкушений пиріжок прямо в ніс і казав: "Доїж".

Це був просто кадр з мультфільму — заєць і ведмідь.

Вася так розгубився, що замість того, щоб одразу "врізати", спантеличено спитав:

— Що-о?.. З підлоги?

— А нащо кидав?

Тільки тут Вася нарешті отямився, мовчки коротким рухом вдарив Антошу по руці, і пиріжок полетів назад під батарею.

Антоша теж нічого не сказав, повернувся, неквапливо підійшов до батареї, підняв пиріжок, дмухнув на нього і знову простягнув Васі:

— На!.. Доїж!

Хтось хихикнув (чи то Спасокукоцький, чи то Кукуєвицький).

Вася Лоб нахмурився:

— Ти що, амеба, не розумієш?.. Ти ж усе життя лікуватися будеш...

Пиріжок тремтів у Антошиній руці, але Антоша вперто простягав його Васі. І тут Гришка не витримав:

— Та він жартує! Василь Васильович! Він жартує... Він у нас комік! — Гонобобель підскочив до Антоші: — Ану давай сюди! — і хотів вихопити пиріжок.

Але Антоша не дав, ловко вивернувся ще й боляче тицьнув Гонобобеля ліктем у бік. У цей час Вася знову вдарив Антошу по руці, і знову пиріжок полетів на підлогу.

І коли Антоша знову за ним нахилився, Вася підняв ногу і здоровенною своєю лапачоною припечатав Антошу ззаду по штанах.

Антоша заорав носом і, розпластавшись по підлозі, як кошеня на льоду, проїхав кілька метрів аж до вікна.

Тепер уже весело захихикали і Спасокукоцький, і Кукуєвицький, і Галушкинський. А Вася Лоб чвиркнув крізь зуби і, метляючи довгими руками, пішов по коридору.

В цей час задзвенів дзвоник і всі кинулися по класах.

Тая допомогла Антоші підвестися й поспішливо обтрушувала його, примовляючи:

— От бачиш!.. Нащо ти з ним зв'язувався... Воно тобі треба... Ну, побігли!..

Швидше!.. Уже Глафіра Павлівна іде...

Антоша супив брови й сопів:

— Ну, біжи!.. Я сам... Біжи!..

Тая була зразковою ученицею, ніколи в житті не запізнювалася на уроки і нарешті не витримала, кинула Антошу й побігла в клас.

Коридор умить спорожнів, двері класів позачинялися.

Антоша хвилину постояв, тоді зітхнув і пішов до дверей класу. Тільки не свого, четвертого "А", а сьомого "Б".

Постукав, прочинив двері, пролепетав: "Вибачте!" — і зайшов.

Усі разом,— і вчитель, і семикласники,— здивовано повернулися до нього. Антоша пошукав очима, знайшов на задній парті Васю і рішуче попрямував туди. В очах у Васі мельнув переляк.

Антоша підійшов, мовчки поклав на парту перед Васею надкушений пиріжок і так само мовчки пішов, назад.

Біля дверей знову пролепетав: "Вибачте!" — і вийшов...

... На наступній перерві про це вже знав увесь другий поверх.

У четвертому "А" гуло, як у вулику. Особливо кип'ятився, галасував і розмахував руками Гришка Гонобобель:

— Ну, Дуремар... От Дуремар!.. Ну-у... я йому не заздрю!.. Раз Лоб сказав, що все життя Дудкін тепер лікуватися буде,— значить, буде... Лоб — це такий кадр... будь здоров!.. Ну, Дудкін. І я ж його рятував, я ж рятував!.. А він мене — під дихало!.. Дуремар!..

А після п'ятого уроку, як продзвенів дзвінок і Глафіра Павлівна захлопнула журнал і вийшла з класу, і клас весело загаласував, збираючись додому,— у дверях раптом з'явився Лоб.

Всі дружно ахнули і завмерли.

Одразу стало чути, як дзижчить та б'ється об скло муха — така запала тиша.

Лоб мовчки крутив головою, обводячи важким поглядом клас. Брови його були насуپлені.

Гришка Гонобобель стояв у проході між партами якраз перед Антошкою, закриваючи його собою. Тому Вася Антошку не бачив. І продовжував мовчки похмуро озирати клас. Нерви у Гонобобеля не витримали.

— От він!.. Василь Васильович!..— вигукнув Гришка, обертаючись і виштовхуючи Антошку вперед.— Чого за мене ховаєшся?.. Ич!

Лоб, човгаючи ногами, попрямував до Антоші.

Четвертий "А" перестав дихати.

Вася протиснувся у прохід між партами впритул до Антоші. Заніс руку назад, наче для розмаху. Антоша зіщулився.

І раптом Лоб рвучко висмикнув руку і широко усміхнувся.

У руці в нього ... була цукерка.

— Нагороджую тебе "Тузиком"!.. За героїство.

Потім він обернувся до Гонобобеля:

— А ти — редиска! — і вліпив йому дзвінкого щигля.

Клас разом зітхнув і дружно засміявся.